

Sygn. akt VI Ga 114/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

Protokolant: stażysta Małgorzata Florek

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2015 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: G. D.

przeciwko : S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda co do pkt II i III wyroku Sądu Rejonowego w Przemyślu V Wydziału Gospodarczego z dnia 9 grudnia 2014 r., sygn. akt V GC 461/14 upr

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt II i III w ten sposób, że:

II. zasądza od pozwanego S.

(...)na rzecz powoda G. D. dalszą kwotę 1 075,15 zł (jeden tysiąc siedemdziesiąt pięć złotych 15/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 31.10.2014 do dnia zapłaty

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 30 zł tytułem zwrotu

kosztów procesu

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 30,00 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 114/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 kwietnia 2015 r.

Powód G. D. wniósł o zasądzenie od pozwanego S.w K. kwoty 1.076,20 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że zawarł z pozwanym w dniu 3 grudnia 2010 r. umowę sprzedaży drewna nr (...), w której przewidziano kary umowne z tytułu niepełnej realizacji umowy. Powód nie zrealizował tej umowy w całości, pozwany naliczył karę umowną w kwocie 1.076,20 zł, powód ją zapłacił. W ocenie powoda należnym mu był zwrot tejże kwoty skoro została ona uregulowana bezpodstawnie (art. 405 k.c.) albowiem zastrzeżenie kary umownej dotknięte było nieważnością z uwagi na nieprecyzyjne wskazanie sposobu ustalenia jej wysokości, co pozostaje w sprzeczności z dyspozycją art. 483 § 1 k.c.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazał, że w § 4 ust. 5 umowy określono, że jeżeli stopień realizacji umowy wyniesie poniżej 95 %, sprzedający lub kupujący zapłaci karę umowną w wysokości 5 % wartości nieodebranego lub nieprzygotowanego do sprzedaży drewna. Określona w ten sposób kara umowna zdaniem pozwanego wskazywała niewątpliwie zobowiązanie i rodzaj jego naruszenia. Nadto brak trudności w ustaleniu i wyliczeniu tak określonej kary umownej, gdyż jest to 5 % wartości nieodebranego drewna, wartość umowy wynosiła 21.524,11 zł, a ponieważ powód nie zrealizował w całości zawartej umowy dał podstawy do naliczenia kary umownej w wysokości 1076,20 zł.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1,05 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 października 2014 r. do dnia zapłaty (I), w pozostałym zakresie oddalił powództwo (II) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (III).

U podstaw w/w wyroku legły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W wyniku aukcji internetowej przeprowadzonej przez pozwanego powód zawarł z pozwanym w dniu 3 grudnia 2010 r. umowę sprzedaży drewna, tj. 101 m³ drewna bukowego za kwotę 21.503,00 zł. Strony w § 4 ust. 5 zawartej umowy sprzedaży drewna ustaliły, że jeżeli stopień realizacji umowy sprzedaży wyniesie poniżej 95 % sprzedawca lub kupujący zapłaci karę umowną w wysokości 5 % wartości nieodebranego lub nieprzygotowanego do sprzedaży drewna. Powód nie odebrał w całości wylicytowanego drewna.

Z uwagi na fakt braku odbioru drewna pozwany notą księgową nr (...) z dnia 8.07.2011 r. obciążył powoda karą umowną w kwocie 1076,20 zł. Na podstawie noty księgowej wystawionej przez pozwanego powód zapłacił tak naliczoną karę umowną w dniu 31.10.2011 r.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało w zasadzie prawie w całości na uwzględnienie wobec uznania, że po stronie pozwanej nie doszło do bezpodstawnego wzbogacenia zgodnie z art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c. w związku z zapłatą przez powoda kary umownej na rzecz pozwanego, za wyjątkiem kwoty 1,05 zł. Zdaniem Sądu I Instancji zasadnie pozwany wskazał, że w § 4 ust. 5 zawartej umowy określono, że jeżeli stopień realizacji umowy sprzedaży wyniesie poniżej 95 % sprzedawca lub kupujący zapłaci karę umowną w wysokości 5 % wartości nieodebranego lub nieprzygotowanego do sprzedaży drewna, dalej podając, że określona w ten sposób kara umowna wskazuje kryteria finalne do naliczenia kary umownej w odniesieniu do świadczenia głównego. Ponieważ wartość umowy określona w załączniku do umowy wynosiła 21.503,00, a nie jak błędnie przyjął pozwany 21.524,11 zł, zasadnym było naliczenie kary umownej od kwoty 1075,15 zł, a nie od kwoty 1076,20 zł. Sąd Rejonowy wskazał, że tylko w tym zakresie wniesione powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go co do punktu oddalającego powództwo (II) oraz w zakresie kosztów procesu (III). Powód zarzucił naruszenie art. 483 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że zapisy w umowie łączącej strony zawierały wszystkie elementy pozwalające na obciążenie powoda karą umowną. Mając niniejsze na uwadze powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie dalszej kwoty 1075,15 zł z odsetkami oraz obciążenie pozwanego kosztami procesu za I i II instancję.

W uzasadnieniu apelacji powód zarzucił, iż § 4 ust. 5 łączącej strony umowy nie precyzował od jakiej kwoty będzie naliczana kara umowna i wbrew twierdzeniom Sądu I instancji, czym innym jest wskazana w pisemnym uzasadnieniu szacunkowa wartość umowy, a czym innym wartość nieodebranego drewna. Świadczeniem głównym bowiem miało być odebranie drewna, którego ostateczna wartość mogła być zmienna w zależności od odbieranego rodzaju drewna, zgodnie z obowiązującymi cennikami. Tym samym brak podstaw dla przyjęcia parametrów szacunkowej wartości jako podstawy do naliczenia kary umownej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Stosownie do treści art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy. Norma ta wyraźnie stanowi, że wysokość kary umownej musi być określona w treści umowy, przy czym kara ta powinna być wyrażona kwotowo w chwili jej zastrzegania. Dopuszczalnym jest posłużenie się innymi miernikami wysokości np. ułamkiem wartości rzeczy albo ułamkiem innej sumy (wartości kontraktu) jeżeli ustalenie tej kwoty stanowi czynność tylko arytmetyczną, natomiast przyjęcie konstrukcji prawnej zakładającej ustalenie w przyszłości podstawy naliczania kary umownej jest niezgodne z art. 483 § 1 k.c. (tak: wyrok SN z dnia 8 lutego 2007r. I CSK 420/06).

W realiach niniejszej sprawy strony zawarły umowę sprzedaży drewna zastrzegając, iż w przypadku jeżeli stopień realizacji sprzedaży ustalonej w harmonogramie wyniesie poniżej 95% kupujący zapłaci karę umowną w wysokości 5 % wartości netto nieodebranego drewna (§ 4 ust 5 umowy).

Tak więc zgodnie z umową stron miernikiem dla wyliczenia kary umownej była wartość nieodebranego drewna. Z treści § 2 ust. 3 umowy wynikało, że ostateczna cena za surowiec według grup handlowych wynikać będzie z udziału poszczególnych sortymentów zakupionego drewna liczonych według cen zawartych w załączniku. Umowa stron nie zawierała ceny - wartości drewna. Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego - cena ta nie była bowiem tożsamą z szacunkową wartością sprzedaży objętą załącznikiem nr 1 z dnia 3 grudnia 2010 r. o czym świadczy nie tylko treść umowy i powołany powyżej par. 2 pkt 3 , ale przede wszystkim wola i interpretacja stron, w tym pozwanego, który realizując naliczenie kary umownej - nie naliczył jej wcale od szacunkowej wartości sprzedaży (21 503), ale od wyliczonej przez niego na podstawie powstałych po dniu zawarcia umowy danych – tzw. realizacji umowy sprzedaży drewna (k- 22), zresztą przyjmując w tym zakresie ostateczną wartość (21 524,11) co do sposobu wyliczenia niewyjaśnioną i dla Sądu nieweryfikowalną. Zważywszy więc na stanowiska stron w procesie oraz realny sposób wyliczenia przez pozwanego podstawy dla kary umownej, dokonana przez Sąd interpretacja, warunkująca stwierdzenie , że określenie wysokości kary umownej jest jasne i precyzyjne, bo przyjmuje wartość szacunkową – nie znajduje podstaw. Tym samym zapisu § 4 ust. 5 z pewnością nie można ocenić jako jasnego, precyzyjnego i umożliwiającego w sposób jednoznaczny wyliczenie podstawy - miernika dla wyliczenia kwoty kary umownej. Na jego podstawie bowiem brak realnej możliwości określenia od jakiej konkretnie wartości (kwoty) liczyć 5%, dokonując czysto arytmetycznego wyliczenia. Jak wskazywały stanowiska stron i postępowanie dowodowe wartość bazowa - podstawa dla wyliczenia kary miała zostać ustalona dopiero w przyszłości poprzez określenie udziału poszczególnych sortymentów zakupionego drewna - wartości obiektywnie niedookreślenia i niewyliczalnej na datę zawarcia umowy i nawiasem mówiąc - nieweryfikowalnej w oparciu o dowody zebrane w sprawie również na datę orzekania.

Reasumując zarówno literalna treść umowy jak i praktyka pozwanego w zakresie finalnego oznaczenia podstawy dla wyliczenia kary umownej (kwoty bazowej dla wyliczenia 5% kary umownej) jednoznacznie wskazała, iż sposób określenia wartości kary umownej sprowadzający się do konstrukcji prawnej zakładającej w istocie ustalenie w przyszłości podstawy dla naliczenia kary umownej, zresztą w sposób nieprecyzyjny, nie spełniał wymogów art. 483 § 1 k.p.c.

Stąd też Sąd Okręgowy dzielając zarzuty apelacji w tym zakresie uwzględnił ją, zasądzając na zasadzie art. 405 k.c. kwotę zapłaconą przez powoda pozwanemu bezpodstawnie z odsetkami zgodnie z żądaniem pozwu. O kosztach postępowania I i II instancyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 18 ust. 1 i 2 oraz 28 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zważywszy na zakwalifikowanie przez Sąd I instancji sprawy do postępowania uproszczonego.